

DOSAO JE SAM BOG

Evo dva praznika: Blagovesti i Cveti, koji nam objasnjavaju ko smo i sta smo. I koji objasnjavaju isto tako sta je covek, ko je covek i radi cega je covek na ovome svetu. Gospod je dosao u ovaj svet, radi cega?. Ne radi sitnica, nego je dosao radi toga da smrt pretvori u san. Shvatite to dobro. I danasnji praznik Cveti, kazuje nam da je Gospod zaista pretvorio smrt u san. U san iz koga On budi svakoga coveka kao iza sna...

...Cime se hvalite vi ljudi? Imanjem, naukom, filosofijom, kulturom? Sve je to djubre. Ti i ja - robovi smrti! Svaki covek - rob straha, rob smrti. Moze li se sa radoscu biti covek na ovome svetu? Ne! Covek koji ozbiljno shvati sebe, kada ozbiljno pogleda u smrt, kao poslednju stanicu svoga zivota, njemu nema radosti u ovome svetu, nema njemu uzivanja u ovome svetu. Sva su uzivanja laz, ako je smrt poslednja stanica i tvoja i moja u ovome svetu...

...I taj Lazar, koji je cetiri dana bio u grobu, cetiri dana bio na onome svetu, vrati se ponovo u svoje telo. Radi cega? Da pokaze zaista, po sili i moci Gospoda Hrista, da je smrt san za Gospoda. I On je dosao da muku smrti, uzas smrti ukloni od nas ljudi, i spase nas od smrti. To, tu pobedu niko nije mogao dati nama ljudima. Niko ne bi mogao dati nama ljudima. Niko ne bi mogao dati ni danas. O, koliko je danas spasilaca sveta, sirom svih pet kontinenata; ko sve ne predlaze sebe za spasioca sveta? Ko sve ne obecava raj na zemlji - a stvorili su pakao.

...Bez Hrista, ljudi, nikome od nas ni imanjenje, ni nauka, ni filosofija, ni kultura ne pomaze; sve je prolazno. A sta On nudi tebi i meni? Vecni Zivot, Vecnu Istinu, Vecnu Pravdu, Vecnu Ljubav, to sto niko ne moze nuditi. To On nudi Crkvom kroz vekove, i zato je ona neunistiva...Crkva

je sam Gospod Hristos, sto Njega, Besmrtnoga Boga, niko ne moze ubiti, niko ne moze raniti. A nas - svedoke Njegove, neka salju u stotine smrti, sve je to za nas san, san, iz koga Gospod budi kad hoce... Umiruci za Njega, mi pobjedujemo sve vas; i ne bojimo se: pred nama je otvoreno Carstvo Nebesko, pred nama je otvoren Vecni zivot, Vecna Istina, Vecna Pravda. Sta ce mi uciniti ljudi?

Da, danasnja Blagovest se zaista ostvarila: Bog je postao covek da coveka ispuni Bogom i svim onim sto je bozansko...Jer On je, ne zaboravimo, jedini savrseni i bezgresni covek. Kakav je Njegov zivot, eto takav treba da bude zivot svakog hriscanina, svakog sledbenika Njegovog. To jest da se trudimo i mucimo da idemo Njegovim stopama i da zivimo Njegovim zivotom...

...I On ce spasti ljude od greha - ljude od greha, to znaci od smrti. Jer, ko je uveo smrt u ovaj svet? - Greh, greh. Covek, nazalost, ima tu sramnu ulogu u svome zivotu da je uveo u ovaj svet i greh, i smrt, i djavola. Nisu to ni tigrovi, ni lisice uradili, to je covek uradio. I zato je covek stidno stvorenje pred svim zivotinjama i biljkama i pred svim pticama; da se stidi covek i moli oprostaj od svake ptice sto je on uveo smrt u ovaj svet, smrt uveo i u ptice, i u zivotinje, i u bilje. Sve truli i umire, dokle? Do vaskrsenja mrtvih. kada Gospod bude sudio svetu i mesto stare zemlje dao novu zemlju, tada ce sve biti besmrtno na njoj. To mi ne mozemo niti umemo da zamislamo, ali je to blaga vest Gospoda Hrista...

... I mi se Gospodom Hristom naoruzavamo, kako veli Sveti Apostol Pavle, u sveoruzje Bozije; sveoruzje Bozije! i pobjedujemo djavola na svim bojistima. A to nase oruzje, sta je? Vera u gospoda Hrista koji se ovaplotio, Bog postao covek, ziveo na zemlji, Svojim Vaskrsenjem, Svojim Stradanjem, Svojim Preobrazenjem, Svojim Vaznesenjem spasao ljude od greha, smrti i djavola.

Tako, danasnje dve blagovesti, blagovesti svetog praznika Blagovesti i blagovesti Cveti, kazuju nam svu tajnu naseg ljudskog zivota i sav cilj

naseg zivota: radi cega smo i radi cega treba da zivimo? Radi vecnog zivota, radi pobjede nad smrću, da osiguramo sebi vecni zivot...Mi Hriscani smatramo i verujemo reci Spasitelja: Kakva je korist coveku ako sav svet zadobije a dusi svojoj naudi?

Kakva je korist sto Evropa, Amerika i svi kontinenti jure da osvoje svet, vasionu, Mesec, Mars, zvezde? A znate, braco,

ono sto mi nazivamo Mlecni put, kako bas naucnici tvrde, da ima oko 200 milijardi takvih sistema suncanih. Kakva je korist coveku ako sav svet pridobije a dusi svojoj naudi? dusi svojoj naskodi? - Da, mi hocem to da osvojimo. Od koga osvajate Mesec? Od koga osvajate zvezde? Od Gospoda, koji ih je rasejao kao cvece po beskrajnom prostranstvu. Kako je bedan evropski covек, kada jurisa na nebo kao na neprijatelja.

Zato mi, kada i hiljade smrti jurisaju na nas, ponavljamo sa Apostolom Pavlom njegov savet i njegovu poruku hriscanima: Radujte se u Gospodu, i opet velim radujte se! - Ko je vise prepatio i pretrpeo od Apostola Pavla? A gle, stalna radost nosi ga kroz ovaj svet. To je vera u Gospoda Hrista. To je sila te vere. To je svedocanstvo svih Svetitelja, na prvom mestu Presvete Bogomajke, koja nam je Gospoda rodila.

Gle, rodivsi Gospoda Hrista, ona je osigurala spasenje svima nama. Zato je praznik Blagovesti Njen praznik, jer da nije bilo nje, ne bi ni Gospod dosao u ovaj svet. Jedina Precista, jedina Svebezgresna, jedina Svesavršena u rodu ljudskom, Presveta Bogomajka, Ona nas vodi, Ona rukovodi, Ona je sve i sva za nas hriscane. Na celu svih Svetitelja, koji eto u Crkvi Hristovoj i kroz Crkvu Hristovu svaki dan, svaku noc, pomazu svima nama na trnovitom putu kroz ovaj svet, na krstonosnom putu ka Carstvu Nebeskom, tamo gde Ona sa svima Svetiteljima slavi cudesnog Sina Svog, Koga nam je rodila, po beskrajnoj milosti Svojoj i svecistoti Svojoj.

Neka bi Ona povodom danasnjeg praznika primila sve nase molitve, sve nase uzdahe, sve nase vidljive i nevidljive suze, da pomaze svakom ljudskom bicu, da pomaze svakom neverniku i besputniku, eda nadje svoj put kroz ovaj svet, i da se osvesti, da dodje sebi od ludila, da shvati da je on jedino onda covек kada veruje u Gospoda Hrista i zivi Njegovom Vecnom Istinom, Vecnom pravdom, Vecnom Ljubavlju. Neka bi nas On, molitvama Presvete Bogomajke i svih Svetih, vodio iz nemoci u moc, iz smrti u besmrtnost, iz kratkovremenog u vecni zivot. Amin.

Izjava Vojislava Kostunice

NIKO NIJE VREDAN RATA I KRVOPROLICA

Jugoslovenski predsednik Vojislav Kostunica izjavio je juce, posle sastanka sa republickim i saveznim vrhom, da nijedan pojedinac, pa ni Slobodan Milosevic nije vredan gradjanskog rata i krvoprolica, da nijedan pojedinac ne sme i ne moze da ugrozi drzavni i nacionalni interes i da niko ne sme biti nedodirljiv.

"Danas sam sazvaо sastanak visokih drzavnih funkcionera na saveznom i republickom nivou da bismo se dogovorili kako da smirimo napetost nastalu povodom zahteva za privodjenje bivseg predsednika SRJ Slobodana Milosevica. Na tom sastanku svi prisutni predstavnici savezne i republicke vlasti, MUP-a i Vojske Jugoslavije ispoljili su punu saglasnost.

Posle zbivanja 5. oktobra kada smo izbegli krvoprolice, necemo dozvoliti da nam se otvara drzavna kriza zbog jednog, ma kog pojedinca.

Postoji nekoliko osnovnih demokratskih nacela na koje bih zeleo da ukazem - da bi drzava opstala niko ne sme biti nedodirljiv.

Ko puca na policiju, mora biti priveden pravdi. Ko je pozvan pred istraznog sudiju, mora se odazvati tom pozivu. Ko ometa sprovodjenje zakona, mora da snosi posledice bez obzira na cin, sluzbu i funkciju.

Ko nesto zapocne, to treba i da završi, vodeci racuna o zakonu i o mogucim opstim posledicama onoga sto cini. Sprovodjenje zahteva pripada drzavnim organima i ti zakoni vaze za svakog naseg gradjanina", rekao je, izmedju ostalog, predsednik Kostunica.

Sastanku koji je trajao oko tri sata prisustvovali su, izmedju ostalih, nacelnik Generalstaba Nebojsa Pavkovic, srpski premijer Zoran Djindjic, savezni i republicki ministri pravde i policije Momcilo Grubac, Vladan Batic, Zoran Zivkovic, Dusan Mihajlovic, sef jugoslovenske diplomatije Goran Svilanovic i potpredsednici republicke Vlade Nebojsa Covic, Vuk Obradovic i Momcilo Perisic. (Beta)

Posle dva dana potpune okupacije Dedinja, okoncano veliko hapsenje

PREDAO SE MILOSEVIC

Beograd, 01. 04. 2001. - Slobodan Milosevic u nekom od policijskih vozila, koja su u koloni odjurila jutros oko pola pet iz njegove kuce, odvezen je u pravcu Banjice, gde se nalazi sediste sluzbe Drzavne bezbednosti. Kako je javio Radio B92 time je završena akcija hapsenja bivseg predsednika SRJ. Malo pre toga, culo se pet pucnjeva iz pravca Miloseviceve kuce, za koje se predpostavlja da su ih ispalili pripadnici njegovog obezbedjenja iz nerazjasnenih razloga. Branislav Ivkovic iz SPS-a izjavio da Milosevic nije uhapšen vec se "dobrovoljno ukljucio u istragu" uveren da ce biti oslobođen po svim tackama krivicne prijave koja je protiv njega podneta. Prema najnovijim saznanjima, Milosevic je sproveden u zgradu Centralnog zatvora u Beogradu. MUP Srbije zvancno je potvrdio ovu vest.

TRAJKOVIC: ODGOVORNOST I ZA KOSOVO I METOHIJU?

Hapsenje Slobodana Milosevica predstavlja dokaz da su pred zakonom svi jednaki. Postupak nadležnih vlasti pokazuje kojim ce se putem problemi u ovoj zemlji ubuduće resavati. Osim sto je optuzen za zloupotrebu sluzbenog položaja Milosevic je odgovoran i za pljacku i bogacenje njegovih saradnika. On pre svega snosi veliku odgovornost za stanje u kome se nasao nas narod, tako da je pokretanje krivicnog postupka tek pocetak - izjavio je Momcilo Trajkovic, predsednik Saveznog komiteta za Kosovo i Metohiju, povodom hapsenja bivseg jugoslovenskog predsednika. Trajkovic je najavio moguće proširenje optuznice protiv Slobodana Milosevica i zbog svega sto se pod njegovom vlasću dogodilo proteklih desetak godina na Kosovu i Metohiji. "Postoji dokumentacija i dokazi. Mi smo poslednjih sedam - osam godina upozoravali na katastrofalne posledice njegove politike u Pokrajini. Njegova sustinska odgovornost je sto je kosovske Srbe od zrtve pretvorio u krivce, svesno ih zrtvujući pred svetom da bi opravdao svoju politiku" - rekao je on.

PREDATA PETICIJA AMBASADI SAD

Beograd - Delegacija Udruzenja porodica kidnapovanih i nestalih lica sa Kosova predala je juce americkoj ambasadi u Beogradu peticiju kojom apeluje za pomoc u ubrzanju procesa rasvetljavanja sudbina njihovih najblizih. Predstavnik americkog diplomatskog predstavnistva u beogradskom hotelu "Hajat" primio je peticiju sa vise od 100.000 potpisa, a za to vreme tridesetak clanova Udruzenja protestovalo je u Ulici Kneza Milosa, ispred ambasade Sjedinjenih Americkih Drzava. Kako je Beti rekla clanica delegacije Verica Tomanovic, Udruzenje je apelovalo na americko diplomatsko predstavnistvo da od Albanaca zatrazi odgovor o sudbini nestalih Srba i lica drugih, nealbanskih, nacionalnosti sa Kosova. Izaslanik ambasade obecao je da ce peticiju proslediti na visi nivo, kao i da ce diplomatija te zemlje uciniti maksimum kako bi pomogla u resavanju tog problema, kazala je Verica Tomanovic.

Ispred ambasade SAD u Beogradu, clanovi Udruzenja su mirnim protestom zapoceli desetodnevnu akciju "Nasa nada je u vasim rukama". Planirano je da do 12. aprila uruce peticiju ambasadama zemalja koje imaju vojnike na Kosovu, kao i Medjunarodnom komitetu Crvenog krsta i skupstinama Jugoslavije i Srbije. (Beta)

Ambasador SAD Vilijem Montgomeri sa predstavnicima Srba iz Gracanice

POMOC U PRONALAZENJU NESTALIH

Beograd - Americki ambasador Vilijem Montgomeri sastao se 27. marta sa predstavnicima Udruzenja porodica kidnapovanih i nestalih Srba na Kosovu iz Gracanice.

Ambasador je rekao da saoseca sa svim porodicama nestalih i dodao da shvata patnju prouzrokovanu neizvesnoscu zbog sudbine njihovih najblizih clanova, kaze se u saopštenju Ambasade SAD dostavljenom nasoj redakciji.

SAD su pomogle osnivanje Unmikove baze podataka o nestalim licima i stampanje kataloga. SAD pri tom podrzavaju Medjunarodnu komisiju za nestala lica i otvaranje Porodicnog centra u Pristini radi prikupljanja licnih predmeta nestalih, a Medjunarodna komisija planira i otvaranje Udruzenja nestalih osoba u Beogradu radi prikupljanja slicnih podataka u Srbiji. Medjunarodni centar za nestale osobe uz americku pomoc otvara laboratoriju za DNK testove u Beogradu radi lakse identifikacije, kaze se, izmedju ostalog, u saopstenju Ambasade SAD.

EKSTREMISTI/ TERORISTI

U osetljivim politickim pitanjima, narocito onim oko kojih se proliva krv, nije svejedno koja se terminologija upotrebljava. U nasoj i svetskoj terminologiji ovih dana albanske paravojne jedinice na jugu Srbije i u Makedoniji nazivaju se cas teroristima, cas ekstremistima.

Nema nikakve sumnje da je terorizam ostriji izraz, koji podrazumeva punu i nepokolebljivu osudu izvrsioca terora.

Ekstremizam karakterise paravojne jedinice kao pristalice ekstremnih sredstava u postizanju politickih ciljeva.

Upotrebom izraza terorizam isklucuje se svako popustanje teroristima. Sa ekstremistima, medjutim, ima mesta razgovoru. Kakav dijalog - to je vec drugo pitanje. Izraz ekstremisti upotrebljavaju politicari realisti, koji ni u kom slucaju nisu sretni sto ekstremisti postoje. Termin terorizam zna se ko upotrebljava - oni koji ne biraju sredstva u suprotstavljanju teroru.

Skala terorista moze biti veoma siroka: od onih koji uz ucene zivota nevinih kidnapuju ljude u gradu ili avionu, do onih koji seju teror bez ikakvih uslova, iz osvete, kao oni koji su podmetali otrov u japanskom metrou ili rusili visespratnice eksplozivnim napravama. Teroristi mogu biti i paravojne jedinice koje ubijaju svoje sugradjane druge nacionalnosti; recimo, pripadnike vecinske spanske populacije u ime Baska, Francuze u ime Korzikanaca ili britanske protestante u Belfastu u ime Iraca katolika.

Rec terorizam potice od latinske reci terror, terrere placiti. Poreklo internacionalne reci ekstremist je isto latinsko, a izvodi se od superlativa prideva edzter, spoljasnji, najspoljniji, sto bi znacilo onaj koji je na najudaljenijem kraju, na granici necega bilo u fizickom ili prenosnom smislu.

Presudite sami koji vam je izraz adekvatniji! Ali znajte da izborom birate i politiku.

U SRPSKE KUCE USELJAVAJU SE ALBANCI IZ MAKEDONIJE

Strpce 30.03.2001.- Oko 320 raseljenih Srba iz Prizrena i 120 iz Sredacke zupe uputilo je zahtjev civilnom administratoru za Kosovo Hansu Hakerupu i komandantu Kfora Karlu Kabidjozu da sprijece useljavanje Albanaca iz susjedne Makedonije u njihove domove.

Momcilo Ilic, predstavnik raseljenih Srba, smjestenih na Brezovici, rekao je da je UNHCR odlozio najavljeni povratak Srba u njihove domove, koji je bila organizovala Vlada Srbije, uz obrazlozenje da postoje problemi smjestaja i obezbjedjenja uslova zivota za izbeglica iz Makedonije. "Trazimo da se odmah stopira useljavanje Albanaca i omoguci nasoj delegaciji da obidje sela, jer smo dobili informaciju od tamosnjih komsija muslimana da su se Albanci uselili u sve prazne kuce i poceli da obraduju nasa imanja", rekao je Ilic.(Srna)

ALBANCI U ZAPADNOJ EVROPI PRIKUPLJAJU NOVAC ZA OVK

Bec - Albanci u Austriji, kao i u drugim zemljama zapadne Evrope, nastavljaju da putem doborovoljnih priloga sakupljaju novcana sredstava koja se uglavnom upucuju zvanicno raspustenoj Oslobodilackoj vojsci Kosova. Kako saznaje Beta, u Austriji postoje dva takva fonda za prikupljanje novcanih sredstava. Fond "Za Presevo, Medvedju i Bujanovac" najprisutniji je u Becu, dok se Fond "Za pomoc narodu" organizuje iz Velsa. Albanci novac prikupljaju uglavnom po klubovima, udruzenjima i kafanama, a postoje i indicije da pojedini "sakupljaci" idu i od kuce do kuce svojih sunarodnika. Nadlezne vlasti u Austriji smatraju da je "Fond za Presevo, Medvedju i Bujanovac" u skladu sa zakonom o neutralnosti,

za razliku od "Fond za pomoc narodu", koje je pokrenulo Udruzenje za humanitarnu pomoc iz Velsa. Naime, u deklaraciji kojom se apeluje na pomoc, u clanu 7. navodi se da je novac namenjen generalstabu OVK. Taj deo je protiv zakona o neutralnosti, i ako dokument bude bio javno istican, organizatorima bi mogla biti izrecena zatvorska kazna. Tokom krize na Kosovu, Albanci, kojih samo u Becu ima izmedju 20.000 i 25.000, prikupljali su novcana sredstva za svoje sunarodnike, od cega je, medjutim, najvecu korist imala OVK. Udruzenja Albanaca i klubovi nisu krili da prikupljaju sredstva za OVK, a pojedinci su cak i ponosno iz Austrije kretali u rat na Kosovo. Poslednjih godina, pored obaveze "dobrovoljnog izdvajanja" tri odsto od mesecne plate, povremeno su organizovane jednokratne akcije davanja novcanih priloga. Albanci, inace, novac ne uplacuju na ziro-racune Fonda, vec svoj "dobrovoljni" prilog daju poverenicima (kuririma), od kojih dobijaju samo jednu priznanicu.

Novac se u Austriji ne koristi, vec se upucuje na Kosovo ili druge delove u kojima zive Albanci. Posto se u Austriji ne trosi na kupovinu zabranjenih proizvoda, kao sto je naoruzanje, austrijske vlasti ne mogu da deluju protiv pokretaca Fondova. Medjutim, poznato je da se prikupljena sredstva uglavnom usmeravaju na OVK i organizacije, koje i dalje nastavljaju borbu za nezavisnost Kosova, ali i sirenje albanske teritorije na jug Srbije, odnosno Makedoniju. (Beta)

ROBERTSON: NATO NIJE ZA NEZAVISNO KOSOVO

Brisel - Obe strane u Makedoniji i predstavnici vlasti kao i Albanci pogledali su sa ruba ponora i shvatili sta im se sprema ako nastave sa sukobima i verujem da na Balkanu nece doci do novog rata - izjavio je po povratku iz Skoplja prekjuce u sedistu NATO generalni sekretar Alijanse Dzordz Robertson.

Prilikom susreta sa jugoslovenskim novinarima Robertson je naglasio da je situacija u Makeodniji drugacija od one na Kosovu, te da se on nada skorom sredjivanju stanja.

Na novinarsko pitanje, da li bi eventualno odvajanje Crne Gore iz Jugoslavije imalo direktne posledice po Kosovo, Robertson je rekao: "Videcemo sta ce biti na izborima u Crnoj Gori i tada cemo znati. Sada je prioritet i pitanje izbora na Kosovu. Jasno smo stavili do znanja da je NATO za autonomiju, ali ne i nezavisnost Kosova. Dakle, nema govora o nezavisnosti Kosova u ovom trenutku", naglasio je Robertson, ali je odmah potom dodao: "Medjutim, na duzi rok, to pitanje je za UN". Generalni sekretar NATO veruje da se sukobi nece prosiriti i na Vojvodinu. On je izrazio zadovoljstvo zbog, kako je rekao, dobre saradnje sa novim jugoslovenskim rukovodstvom, pa i pojedinim pripadnicima VJ. Povodom saradnje sa Haskim tribunalom Robertson je rekao da veruje da na Balkanu nece biti trajnog i dugorocnog mira, ukoliko svi oni koji su pocinili zlocine, bez obzira da li su Srbi, Albanci ili pripadnici nekih drugih naroda, ne budu privedeni pravdi.

Del Ponteova u petak u Pristini

DONOSI I OPTUZNICE ZA TACIJA I CEKUA?

BEOGRAD 29. Mart - Posle posete Banjaluci, Sarajevu i Skoplju, glavni tuzilac Tribunala Karla del Ponte u petak dolazi u Pristinu, javljaju strane agencije dodajuci da se ocekuje da upravo u tom gradu obelodani podizanje optuznica protiv Hasima Tacija i Agima Cekua.

Ona je u intervjuu italijanskoj agenciji ANSA rekla da policija Unmika i Kfor uopste ne saradjuju u istrazi koju Haski sud sprovodi o zlocinima koje su pocinili Albanci iz rasformirane "OVK", pre i tokom rata na Kosovu.

Ona je najavila da ce se u Pristini sastati s komandantom Kfora, generalom Karlom Kabidjozoum, od kojeg ce zatraziti "bolju saradnju u svojoj istrazi".

Bivsi sef Civilne misije Un pred komisijom francuskog Parlamenta za inostrane poslove

KUSNER OKRIVIO AMERIKANCE ZA SLABU KONTROLU GRANICA NA KOSMETU

Pariz, 28. marta "Nisu oni pokazali posebnu efikasnost. Cak ni njihovo povlacenje ne bi mnogo izmenilo," rekao je Bearn Kusner u odgovoru na zahtev poslanika francuskog parlamenta da oceni sta bi se desilo ako bi se americke trupe povukle sa Kosmeta, kako je pretila Busova administracija.

Bivsi sef civilne misije UN za Kosmet, a sadasnji francuski ministar zdravlja, bio je posebno kritican prema slaboj kontroli granica koje odvajaju Kosmet od juga Srbije i Makedonije. Celi taj sektor je u nadleznosti americkog kontingenta KFOR. "Kad se prisetimo sta se zbivalo, Amerikanaca kao da tu nije ni bilo. I prema Presevu i prema Makedoniji, granica je bila sasvim porozna," rekao je Kusner i ismejao "preterani bezbednosni luksuz americkih vojnika".

"Oni ne skidaju zastitnu opremu i slemove ni na 50 stepeni Celzijusovih", rekao je Kusner, naglasavajuci da im je jedina briga sopstvena bezbednost. "Zbog toga je Kosmet bio logisticka baza i za Makedonce i za Albance iz Presevske doline", rekao je Kusner.

I pored svega, bivsi protektor Kosmeta je na kraju rekao da nije za americko povlacenje iz pokrajine i da Francuska i njeni evropski partneri treba da insistiraju na daljem ucescu u KFOR, snagama svojih prekoatlantskih saveznika.

Intervju: Ljubodrag Stojadinovic

NI INAT, NI SILA

SIGURNO je da proces ulaska nase vojske u zonu bezbednosti ima veoma veliki znacaj, ali on je sadrzan, pre svega, u jednoj vrsti simbolike - vezanoj za nove relacije sa medjunarodnom zajednicom. Dakle, vojska se vise ne ponasa kao protivnik medjunarodnim snagama, vec kao njihov saveznik. I to je najznacajnije od svega sto se dosad dogodilo.

Naravno, postoji veliki rizik u pogledu angazovanja nasih jedinica u zoni bezbednosti, koja je relativno nesigurna za vojne ekspedicije bez teskog naoruzanja.

Objektivno, one mogu da budu okruzene - imajuci u vidu prirodu gerilskih dejstava Albanaca. Inace, ta vrsta dejstava je

vrlo nepogodna za stajacu vojsku uopste, a pogotovu za jedinice koje se nalaze u zoni bezbednosti, kaze u intervjuu "Nezavisnoj Svetlosti" Ljubodrag Stojadinovic, vojnopoliticki komentator, analizirajuci ulazak VJ u Kopnenu zonu bezbednosti.

Ali, taj rizik je nesto sa cim su VJ i nasa drzava objektivno morali da se sretnu, kako bi neke koncesije vezane, pre svega, za jedan drugaciji odnos i promenu dioprije medjunarodne zajednice - bile i na ovaj nacin ostvarene. A sam ulazak vojske u Zonu kopnene bezbednosti je, takodje, simbolican cin vracanja suvereniteta nad delom teritorije, koji smo ga, prakticno, bili izgubili.

NEZAVISNA SVETLOST: Mnogi upozoravaju na opasnost da nase snage, lakse naoruzane, budu izložene vatri sa vise strana?

STOJADINOVIC Da! Ta opasnost je objektivno velika. Ipak, smatram da su ljudi, koji su birali pripadnike nasih jedinica, o tome vodili racuna. Dakle, rizik je, zaista, veliki, ali verujem da su i drzavno i vojno rukovodstvo procenjivali njegov nivo i da imaju u vidu sve okolnosti: opasnost od okruzenja, teroristickih akata u okviru zone, opasnost od nekontrolisane vatre - ili od stanovnistva, koje je neprijateljski raspolozeno prema VJ. Sve su to objektivni rizici. Ali, hocu da verujem da su nadlezni za taj posao, ucinili sve da ti rizici budu svedeni na najmanju mogucu meru.

NS: Ukoliko sada preduzme ostrije mere, ne izlaze li se NATO riziku da ga Albanci proglase za okupatora i svoje napade usmere na jedinice KFOR-a?

STOJADINOVIC Taj rizik, svakako, postoji, posto je NATO na Kosovo stigao kao saveznik Albanaca. I sada je vrlo tesko, u javnosti zapadnih zemalja, obrazloziti promenu stava, koja, inace, mora da usledi na osnovu promene odnosa na terenu. Objektivno, siptarska pobunjenicka gerila izmakla je kontroli onih snaga koje su je svojim delovanjem, ili nedelovanjem, stvorile - i taj nivo odgovornosti medjunarodne zajednice je sasvim jasno vidljiv. Snage NATO-a, koje se nalaze na Kosovu i u Makedoniji, u ovom trenutku rizikuju: ili da budu potpuno inertne u odnosu na dogadjaje, a tamo su dosle da bi te dogadjaje usmeravale ka nekom resenju koje ne bi bilo ratno, ili da intervenisu snagom oruzja i dodju u opasnost, zbog svog loseg operativnog rasporeda, da budu cilj masovnih gerilskih akcija. Jer, na citavom prostoru gde zive Albanci traje jedna nacionalna pobuna, uz relativno dobro organizovanu gerilsku vojsku koja se ni na koji nacin ne sme potceniti.

Dakle, takav rizik postoji, ali ne verujem da ce se u narednih nekoliko nedelja snage KFOR-a ili NATO-a, koje se nalaze u Makedoniji, preorijentisati za borbu protiv albanske pobunjenicke gerile. Takva vrsta operacije objektivno nije izvodljiva - i tamo se ne nalaze jedinice koje su spremne za ofanzivna antigerilska dejstva.

NS: Da li ce KFOR u bliskoj buducnosti javno ili precutno prepustiti jugoslovenskim i makedonskim snagama da same resavaju problem terorizma - ili ce i dalje oklevati?

STOJADINOVIC Mislim da ovo vise nije samo terorizam! Terorizam je model delovanja, a nacin organizovanja i koncepcija ratovanja, koju primenjuje albansko vojno-politicko rukovodstvo, objektivno su gerilski. Rec je o jednoj masovnoj, gerilskoj, vojnoj organizaciji, koja je uspostavljena manje ili vise homogeno na citavoj teritoriji gde postoji ta albanska vojna pobuna - i sigurno je da je to bice izaslo iz laboratorije koju je NATO sam stvorio na Balkanu. Jednostavno, velike sile nisu u stanju da kontrolisu krizu na novou gde se ona moze kontrolisati. Oni su tu da proizvode krizu, da cuvaju da se ne ugasi, ali i da ne dopuste da se ona siri. Smatram da u ovom trenutku NATO viss racionalno ne moze da kontrolise krizu i zbog toga je sasvim logicna njihova podrška, pre svega, makedonskim oruzanim snagama, koje na ovaj nacin pokusavaju da neutralisu siptarsku ruralnu gerilu iznad Tetova i potencijalnu urbanu gerilu u gradovima gde je stanovnistvo mesovito.

Ne verujem da ce isti stepen tolerancije biti prema jugoslovenskim snagama - kad je u pitanju juzna Srbija. Jer, NATO je na Kosovo dosao kao saveznik Albanaca. Tesko je verovati da je i na prostoru Kosova i onog dela Srbije, gde postoji kriza, sada moguca jedna takva promena odnosa i promena koncepcije na osnovu koje bi NATO, jednostavno, dopustio nasim snagama bezbednosti da, poput makedonske vojske i policije, dejstvuju na jugu Srbije. Ipak, mozda to nece zavisiti od njih - ako kriza dobije dimenzije koje se ne mogu kontrolisati. Onda ce protiv njenih kljucnih aktera, a to su albanske pobunjenicke snage, biti upotrebljena sva sredstva - nezavisno od koncepcije na osnovu koje je NATO dosao na Balkan.

NS: Postoji li opasnost od izbijanja novog balkanskog rata? Fitelj je, kazu, stari san pod imenom "Velika Albanija"?

STOJADINOVIC Kriza koja je proizvedena na koncepciji velike albanske drzave ne moze se zaustaviti niti resiti dok ne bude realizovana na svim prostorima gde je projektovana ta velika albanska drzava. Dakle, to je Kosovo, juzni deo Srbije, zatim zapadni deo Makedonije, deo Skoplja, severozapadni deo Grcke, deo Crne Gore i, naravno, prostor gde se sada nalazi drzava Albanija. Ali, ako bi, na primer, Makedonija bila podeljena na dva dela, kao sto to sad traze Albanci na osnovu svojih pobunjenickih zahteva, onda bi ona, kao drzava, ili prestala da postoji ili bi to bila neka vrsta drzavnog surogata. I onda bi doslo do realizacije onog projekta da su za ostatak Makedonije zainteresovani i Grcka, i Bugarska, i Srbija - imajući u vidu sve te strateske okolnosti koje podrazumevaju poziciju drzava na Balkanu. U tom smislu, svakako nije moguc neki neposredni rat za rasparcavanje Makedonije, ali je sigurno da bi mnoge drzave, imajući u vidu opasnost od sirenja te albanske etnicke pobune, verovatno intervenisale u slucaju da ta vrsta invazije pocne da se siri prema istoku. Tesko je verovati u mogucnost izbijanja treceg balkanskog rata, ako pod tim ne podrazumevamo, recimo, neku antialbansku koaliciju, koja bi znacila smirivanje tog teroristicko-separatistickog gerilskog pokreta na svim prostorima gde se on odvija. A drugi nivo sukoba, oko podele Makedonije na primer, hipoteticki je moguc, ali u ovom trenutku nije verovatan. Mada ovakve krize vrlo cesto evoluiraju u nesto sto se ne moze ne samo predvideti, nego ni kontrolisati. Zato je sasvim umesno bojati se raspleta koji bi mogao da bude predvorje ili da lici na nesto sto se zove treci balkanski rat.

NS: Da li rasplamsavanje sukoba u Makedoniji ima mnogo veze sa desavanjima na jugu Srbije?

STOJADINOVIC Kriza o kojoj je rec ne moze da se sagleda u njenim etapama. Ona je celina i ideja da se zaustavi, da

bude hermetizovana samo na nivou Kosova, a da se ne prelije u Makedoniju - bila je cista zabluda i iluzija. To se vec pokazalo ove godine na najdramaticniji nacin, nezavisno od toga sto je Kiro Gligorov govorio da je Makedonija jedina oaza mira na Balkanu i Mediteranu, gde postoji jedan etnicki sklad; sto je Georgijevski, sadasnji premijer, tvrdio da tamo vladaju vrlo relaksirani medjunacionalni odnosi...

U Makedoniji sam bio dva puta u poslednjih 14 dana i video sam da se kriza u sustini odvija na osnovu analogije koja je vec poznata i na osnovu nekog stava koji podrazumeva da su makedonsko rukovodstvo i narod jos uvek u soku povodom onog sto im se dogodilo. Nisu verovali da je to moguće. Vec sam rekao da je kompleksna pobuna Albanaca za ostvarivanje neke svoje drzave, na osnovu ideja koje nisu nove, zahvatila sve prostore gde Albanci zive i sigurno je da kriza ne moze biti resavana samo na nivou Makedonije, Kosova ili juzne Srbije, vec u svim njenim dimenzijama koje postaju svakim danom sve dramaticnije. U tome mora da ucestvuju svi koji mogu da doprinesu resenju krize. Dakle, to mora da bude diplomatsko-politicka koncentracija svih kreativnih snaga na globalnom nivou, a ako je potrebno, a izgleda da jeste, i neka organizacija antiteroristickih akcija, kako bi, mozda, kriza bila konzervirana na malom nivou - i nekako kontrolisana ako se to uopste moze ciniti.

NS: Vaskrsavaju li ponovo ratoborni generali, "psi rata", kako ih je nazvao Covic, koji bi "problem Srbije, mozda i Kosova", resavali "blic-krigom"?

STOJADINOVIC Ne verujem u takvu koncepciju, niti mislim da ima vise takvih apetita. Tu se, verovatno, na nivou drzave, radi o nekim neusaglasenim nadleznostima. U pitanju su nedoumice: gde je sadrzana nadleznost Generalstaba, sta je to sto treba da radi koordinaciono telo, sta treba da radi Srbija, sta SRJ Sumnjam da neko ima ambicija da na brzinu, upotrebom vojske, resava stvari. Jer, upotreba sile od strane nase drzave zavisi od onih snaga koje nam to omogucavaju ili ne. Znaci, od snaga medjunarodne zajednice. Tako valja sagledavati ambicije i politicara i generala. Nama ostaje da se prilagodjavamo na taj nacin sto cemo biti partneri i saveznici s najjacima - a ne njihovi protivnici. U tome je nasa sansa.

25. mart 2001. godine, Gracanica

Srpsko nacionalno vece Kosova i Metohije na svojoj OSMOJ sednici odrzanoj 25. marta 2001. godine u konaku manastira Gracanica posle rasprave o svim pitanjima dnevnog reda usvojilo je sledece

ZAKLJUCKE

1. Vece jednoglasno usvaja Izvestaj delegacije Srpskog nacionalnog veća Kosova i Metohije o poseti SAD i Ceskoj Republici koji je podneo predsednik Veka Episkop Rasko-prizrenski dr Artemije (Radosavljevic) Delegacija je upoznala novu americku administraciju i javnost kao i rukovodstvo Ceske i cesku javnost sa dosadasnjim stradanjima i sadasnjem polozaju Srba na Kosovu i Metohiji i o problemu povratka prognanih Srba i pripadnika drugih nealbanskih zajednica na Kosovu i Metohiji.
2. Vece je izrazilo svoju veliku zabrinutost zbog eskalacije albanskog separatistickog ekstremizma i terorizma. Poslednjih nedelja oruzanu agresivnost teroristi su prosirili van administrativnih granica Kosova i Metohije prema centralnoj Srbiji, ali i van Jugoslavije u susednoj BRJ Makedoniji. Albanci su u ovim oruzanim sukobima sa pripadnicima bezbednosti Srbije i Jugoslavije kao i Makedonije stavili do znanja celom svetu da njihov cilj nisu ljudska prava i slobode, vec stvaranje velike Albanije. SNV upozorava da, ako medjunarodna zajednica, a posebno velike sile ne sprece sadasnju eskalaciju oruzanih sukoba, oni se uskoro mogu prosiriti i na Crnu Goru sto preti opasnost da dodje do rata sirih razmera na Balkanu, u koji ce se neizbezno uvuci, pored Makedonije i Jugoslavije, Grca, Albanija i Bugarska. Zato Vece apeluje na vlade velikih sila, a posebno na SAD da svojim uticajem sprece eskalaciju rata na ovim prostorima Balkana.
3. Ucesnici sednice konstatovali su da je saradnja sa organima medjunarodne zajednice na Kosovu i Metohiji (UNMIK, KFOR, OEBS, UNHCR i druge) nuzna i neophodna na svima nivoima i da je ona u prvom redu u interesu srpske zajednice na Kosovu i Metohiji, a i u interesu drzava Srbije i Jugoslavije. Participacija u prelazne organe UNMIK-a i u lokalne administrativne kancelarije UNMIK-a za srpsku zajednicu su jedan od konkretnih vidiva saradnje srpske zajednice sa medjunarodnom zajednicom na Kosovu i Metohiji.
4. SNV Kosova i Metohije ocekuje od Vlada Srbije i SR Jugoslavije jasnu strategiju, opredeljenja i stavove za Kosovo i Metohiju koji ce biti osnova, vodilja i okvir za delovanje na Kosovu i Metohiji svih subjektivnih srpskih nacionalnih i drzavnih faktora. To je baza i osnovno polaziste zajednickog delovanja i istovremeno brana medjusobnih nesuglasica u srpskom narodu.
5. U interesu opstanka i povratka prognanih Srba na Kosovo i Metohiju i u interesu plodotvornog jedinstvenog delovanja srpske zajednice na Kosovu i Metohiji potrebno je postici srpski konsenzus za osnovna vitalna pitanja od interesa za srpsku zajednicu i od interesa za drzave Srbiju i Jugoslaviju na ovim prostorima. U tom cilju SNV Kosova i Metohije ponovo istice potrebu i trazi od Predsednika SR Jugoslavije i predsednika Vlade Srbije da hitno zakazu zajednicki sastanak svih relevantnih politickih snaga Srba na Kosovu i Metohiji i predstavnika Vlada Srbije i SR Jugoslavije na kome bi se razgovaralo i postigao srpski konsenzus o vitalnim pitanjima.
6. Vece upozorava Vladu Srbije i Vladu SRJ, kao i srpsku i jugoslovensku javnost sa usled nepostojanja strategije i koncepta Vlade Srbije i Vlade SR Jugoslavije o Kosovu i Metohiji, kao i zbog nepostojanja srpskog konsenzusa, na Kosovu i Metohiji se plasiraju interno i transparentno razlicita shvatanja, pogledi, licni i grupni stavovi, sto je stvorilo i stvara veliku dezorijentaciju i konfuziju i sto nanosi veliku politicku stetu srpskoj zajednici, ali i krnji medjunarodni ugled drzavi Srbiji i SRJ. Takvo stanje je izvor svakodnevnih medjusobnih trvenja i sukoba u srpskoj zajednici na Kosovu i Metohiji i prognanih Srba van Kosova i Metohije. To stvara izrazeno nepovoljno gledanje naroda na novu demokratsku vlast u Beogradu.
7. Razlike, nejedinstvo i politicki sukobi se poslednjih meseci ispoljavaju i zaostavaju na veoma konkretnim pitanjima

saradnje ili nesaradnje sa organima medjunarodne zajednice. Ta pitanja su sledeca:

- Participacija srpske zajednice u lokalnim organima UNMIK-a,
- Lokalni organi UNMIK-a,
- Odnos prema nasim bivsim lokalnim samoupravnim opstinama koje su postojale i delovale do uspostavljanja vlasti medjunarodne zajednice (Protektorata na Kosovu), a koje nisu odlukom drzave Srbije ugasene. Formalno postoje kao paralelna samouprava, ali bez aktivne uloge delovanja. Postoje kao partijske institucije SPS-a bez formalne saglasnosti medjunarodne zajednice. Odnos prema preduzecima i institucijama koje su u celini ili delimicno dislocirane i pitanje isplate plata radnicima koji sada ne rade, odnos prema onima koji nista ne primaju i dr.
- Lokalne administrativne kancelarije UNMIK-a za srpsku zajednicu u etnicki mesovitim opstinama, gde su Srbi u manjini i ne mogu da ostvaruju svoja gradjanska prava u organima uprave zbog bezbednosnih razloga i diskriminatornog odnosa albanskih ekstremista i terorista,
- Ukljucivanje Srba u policijskim i sudskim organima UNMIK-a,
- Pitanje registracije stanovnistva srpske zajednice na Kosovu i Metohiji i registracija prognanih Srba sa Kosova i Metohije kao i pitanje izlaska Srba na izbore,
- Pitanje registracije motornih vozila,
- Ukljucivanje Srba u Kosovski zastitni Korpus (KZK) koji je sastavljen od pripadnika takozvane OVK i koji je pod komandom bivseg komandnog rukovodstva OVK,
- Potpisivanje kratkorocnih ugovora koji je UNMIK ponudio prosvetnim radnicima radi isplate dodatka (kako oni kazu stipendija) i dr.

Za odgovore na sva napred nabrojana i mnoga druga pitanja ceka se nekoliko meseci i do Vlade, ali odgovora nema. Ona su postala izvor nesuglasica i sukoba u srpskoj zajednici ali i barometar raspolozenja i neraspolozenja naroda prema novoj demokratskoj vlasti u Beogradu.

8. Rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti OUN clast Srbije i SRJ na Kosovu i Metohiji je prisutna samo preko Komiteta za saradnju sa KFOR-om i UNMIK-om. Komitet je jedini legitimni organ drzave Srbije i SRJ na Kosovu i Metohiji. Na zalost taj komitet ni dan danas ne funkcioniše.

Najjaca i najsigurnija kopca vlasti Srbije i SRJ sa medjunarodnom zajednicom na ostvarivanju interesa srpske zajednice i interesa drzave za sada su predstavnici srpske zajednice koji vec odavno participiraju u organima UNMIK-a. Zato je participacija Srba, kao i otvaranje i delovanje lokalnih administrativnih kancelarija UNMIK-a za srpsku zajednicu izuzetno vazan faktor za stvaranje uslova za opstanak preostalih i stvaranje uslova za povratak prognanih Srba na Kosovo i Metohiju.

Svaki izlazak Komiteta SRJ iz okvira Rezolucije 1244 Saveta bezbednosti moze dovesti do remecenja odnosa SRJ sa medjunarodnom zajednicom sa negativnim posledicama.

SNV Kososva i Metohije izrazava svoju spremnost da saradjuje sa komitetom i u Komitetu SRJ na svim pitanjima koja su u interesu srpske zajednice na Kosovu i Metohiji i u interesu drzave Srbije i SRJ, ukoliko Komitet SRJ bude radio i konkretno sprovodio strateska opredeljenja, stavove i odluke Vlade SRJ i Vlade Republike Srbije.

9. SNV Kososva i Metohije istice da je povratak prognanih, izgnanih i raseljenih lica na Kosovo i Metohiji prvorazredni, akutan i tezak, ali i osetljiv zadatak. On trazi veoma organizovano, sinhronizovano i odgovorno angazovanje svih subjektivnih faktora u srpskoj zajednici na Kosovu i Metohiji, ali i angazovanje odgovarajucih organa Republike Srbije i SRJ, kao i organa UNMIK-a, UNHCR-a, KFOR-a i OEBS-a. Samo zajednickim, koordinisanim i organizivanim radom mogu se ocekivati izvesni rezultati. Na taj nacin bi se smanjila i opstrukcija usmerena protiv povratka Srba na Kosovo i Metohiju od strane albanskih separatistickih ekstremista i terorista. U tom cilju Vece ocekuje posebno angazovanje i komiteta za povratak prognanih Srba pri UNMIK-u kao i organa Vlade Srbije i Vlade SRJ.

10. Vece pozdravlja susret predstavnika Vlade SR Jugoslavije i predstavnika OEBS-a i podrzava njihovu inicijativu za organizovanje registracije srpskog stanovnistva i za registraciju prognanih, izbeglih i raseljenih Srba van Kosova i Metohije. Registraciju Srba treba izvesti po propisima, kriterijumima i uputstvima OEBS-a koji su vazili za popis stanovnistva na Kosovu i Metohiji prosle 2000. godine.

11. Vece istice da je pravni okvir za organizaciju i izbor prelaznih organa vlasti na Kosovu i Metohiji veoma vazan dokument. Pravni okvir mora biti u skladu sa Rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti OUN. Usled nedostatka pravnih eksperata iz ustavnog prava Srba na Kosovu i Metohiji, srpska zajednica sada nema svog predstavnika pravnog eksperta u Radnoj grupi UNMIK-a. Radna grupa radi bez Srba. Zato SNV trazi od Vlada Srbije i SRJ da pronadju eksperte za rad na izradi pravnog okvira UNMIK-a.

12. Vece smatra da ce izlazak Srba na predstojece pokrajinske izbore zavisiti u prvom redu od sadrzine pravnog okvira za organizaciju prelaznih organa vlasti na Kosovu i Metohiji, od nacina izbora i od bezbednosnih uslova za ucesce i rad Srba u tim prelaznim organima na Kosovu i Metohiji. Po tom pitanju SNV Kosova i Metohije sledice uputstva i stav svoje drzave SR Jugoslavije i svoje Republike Srbije.

To namece potrebu da medjunarodna zajednica radi na stvaranju uslova kako bi Srbi na kosovu i Metohiji izašli na predstojece izbore.

13. Vece podrzava sve aktivnosti medjunarodnih nevladinih organizacija koje se odvijaju na raznim nivoima u funkciji sprecavanja medjuetnickih sukoba i na iznalazenju resenja za stvaranje demokratskog i multietnickog drustva na Kosovu i Metohiji, kao i na pruzanju pomoci na brzem ekonomskom ozdravljenju Pokrajine,

Srpsko nacionalno vece Kosova i Metohije
Predsednik
Episkop Rasko-prizrenski

PECKA PATRIJARSIJA - MANASTIR U BODLJKAVOJ ZICI

Ni danas mnogi ne shvataju da je paljenjem manastirskog konaka u Peckoj patrijarsiji pocela siptarska pobuna koja jos traje.

Ovih dana navrsilo se dvadeset godina od paljenja konaka Pecke patrijarsije. Bolnom podsecanju na ovaj strasan dogadjaj u Stavropigijalnoj lavri Srpske pravoslavne crkve pored monahinja, predstavnika Unmika i Kfora i tek nekoliko izbeglih Srba, prisustvovali su mitropolit crnogorsko-primorski dr Amfilohije Radovic, profesor cetinjske bogoslovije "Sveti Petar Cetinjski" jeromonah Jovan Culibrk i reporter "Glasa javnosti".

U podmetnutom pozaru, u noci izmedju 15. i 16 marta 1981. godine, oko 3. 30 sati, do temelja su izgorele osam vekova stare zgrade konaka i rezidencije srpskih patrijarha i arhiepiskopa - arhitektonski i umetnicki medju najvrednijim u srpskoj kulturnoj bastini.

Vec tada je bilo jasno da su vatru podmetnuli siptarski ekstremisti. Bio je to ugarak, kako je naglasio mitropolit Amfilohije, ciji je plamen kasnije zahvatio citavo Kosovo i Metohiju, i koji jos gori.

Paljenje konaka sredista Srpske crkve bio je radikalni cin siptarskih terorista u konstantnim, poluvekovnim pritiscima na nas narod, kulturu i duhovnost i nastavak vekovnog stradanja srpske crkve i naroda.

U BODLJKAVOJ ZICI

Pravim cudom manastir nije unisten. Cuvaju ga italijanski vojnici Kfora

Stici do sredista srpske duhovnosti i kulture obicnom Srbinu danas je gotovo nemoguće. Osim neprestane opasnosti koja od Siptara vrebaba na svakom koraku, sledi i komplikovana procedura oko ulaska na Kosmet. Nekoliko dana ranije potrebno je Kforu ili Unmiku prijaviti ulazak u Pokrajinu. Tek po odobrenju medjunarodnih faktora, zakazuje se pratnja, koja znaci koliku-toliku sigurnost.

Privilegija reportera "Glasa javnosti" bila je u cinjenici da sam na put posao u pratnji njegovog visokopreosvestenstva mitropolita crnogorsko-primorskog dr Amfilohija Radovica.

Na put smo posli iz Berana, iz manastira DjurDjevi Stupovi, zaduzbini Stefana Prvoslava Nemanjica. Preko Andrijevice, gde je mitropolit Amfilohije sluzio svetu arhijerejsku liturgiju u hramu posvecenom Svetom arhandjelu Mihailu, krenuli smo za Rozaje. Uz put smo posetili izbeglicki kamp "Lokve" u istoimenom mestu, desetak kilometara od Rozaja, gde boravi oko 170 prognanika s Kosova i Metohije.

Vec od ove varosi, koja je od Peci udaljena 48 kilometara, bili smo na meti muslimanima i brojnim Siptarima. Mesto smo prošli praceni uvredama, psovka i nepristojnim gestovima upucenim, pre svih, mitropolitu Amfilohiju. Slicne scene ponavljale su se i kasnije, na "granici" i u Peci.

Preko planinskog prevoja Kula, kretali smo se do Savinih voda, mestu koje je na sredokraci puta Pec-Rozaje, gde nas je cekala pratnja. Uz put smo mimoilazili brojne slepere, uglavnom s hrvatskim i crnogorskim tablicama, koji su ka Kosmetu prevozili raznoraznu robu, najcesce gradju. Na oko kilometar od ovog svojevrsnog granicnog prelaza izmedju Crne Gore i Kosmeta, sacekala nas je prethodnica pratnje - Unmikov policajac - crnac, i mlada Siptarka - prevodilac. - Dobar dan, gospodo. Molim vas, podjite za nama - obratila nam se na tesnom srpskom.

Tu deonicu prošli smo levom stranom puta, jer je desna bila blokirana mnogobrojnim automobilima koji su cekali da predju "granicu". Na Savinim vodama brigu o nama preuzeli su italijanski vojnici Kfora, koji su nas narednih 25 kilometara, koliko smo imali do Pecke patrijarsije, "udvajali".

Jedan oklopni transporter pun naoruanih vojnika kretao se ispred, a drugi je bio iza naseg vozila. Krecuci se k Peci, prošli smo pored potpuno spaljenih i razorenih srpskih sela Sige, Brestovika, Vitomirice...

Grad je vrvio od mnogobrojnih Siptara koji su nas pratili pogledima punim mrznje. Iako su svoje kuce i lokale potpuno renovirali i cak izgradili nove, u gradu su bili vidljivi tragovi rata. Gotovo sva srpska imovina bila je poharana, na prste jedne ruke mogle su se izbrojati kuce ili lokali koji su ostali netaknuti, odnosno, zauzeti od strane Siptara.

Najzad smo stigli do Pecke patrijarsije, danas mozda najpoznatije - uz manastir Decani - i najveće svetinje - isposnice na svetu.

Od kako je sredinom juna 1999. godine vise od 250.000 Srba i Crnogoraca s Kosmeta proterano sa svojih vekovnih ognjista, Patrijarsija je po prvi put u svojoj osmovekovnoj istoriji ostala bez naroda.

Posle egzodusa i seobe, veće i strasnije od svih dosadasnjih srpskih seoba, masovnije cak i od Velike iz 1690. godine, kada je pod patrijarhom Arsenijem Trecim Carnojevicem ka severu poslo oko 200.000 Srba, jedino preostalo stanovnistvo u Peckoj patrijarsiji su tridesetak monahinja i tek nekoliko prognanih Srba iz peckog kraja, koji su spas od pogroma potrazili u manastiru.

Gotovo dve godine Stavropigijalnu lavru Srpske pravoslavne crkve i vekovno sediste srpskih patrijarha obezbedjuju italijanski vojnici Kfora. Donedavno je manastir bio neprestana meta razularenih siptarskih bandi. U vise navrata svetinja je granatirana, ali je, Bozjom voljom, ostajala netaknuta, dok su projektili padali po porti.

"U poslednjih mesec dana Italijani su pojicali obezbedjenje, postavivsi osmatracnice i punktove na cetiri mesta oko manastira", kaze otac Jovan Culibrk, jeromonah Cetinjskog manastira i profesor cetinjske bogoslovije "Sveti Petar Cetinjski", koji poslednje dve godine cesto boravi u Patrijaršiji.

Istovremeno, po prvi put od kako je 1231. godine sveti Arsenije Sremac, duhovno cedo Svetog Save, podigao crkvu Svetih apostola, najveću u jedinstvenom manastirskom kompleksu (s cetiri crkve i pripratim), svetinja je opasana bodljikavom zicom!

"Da nije vojnika Kfora, Pecka patrijarsija, Decani, Budisavci, Gorioc i ostale nase svetinje, bile bi pretvorene u prah i pepeo", kaze mitropolit Amfilohije.

Medjutim, ni redovi bodljikave zice ni punktovi Kfora nisu dovoljna garancija manastirskom kompleksu. Naime, prirodna

konfiguracija - manastir je smesten na levu obalu Pecke Bistrice, na samom ulazu u Rugovsku klisuru - omogucava Siptarima nesmetan prolaz pored manastira, sto oni obilato koriste, ne propustajuci priliku da nanesu zlo.

S leve strane, neposredno iznad hrama, vodi put za Rugovsku klisuru i dalje prema planini Cakor i Crnoj Gori, dok je s desne strane manastira planinski puteljak koji vodi ka poznatom gradskom izletistu.

- S ova dva puta svakodnevno smo izloženi provokacijama i najgorim psovkaama od strane Siptara. Neprestano nam prete, nazivaju nas srpskim psima, pokazuju da ce nas klati - pricaju nam monahinje.

ZIVOT U GETU

Manastirski zivot odvija se unutar bodljikave zice i visokih zidova kojim je opasana porta, na prostoru od oko jednog hektara, u getu kakav nije postojao u osmomekovnoj istoriji Pecke patrijarsije, cak ni za vreme petovekovne turske okupacije.

Van ovog prostora, osim u izuzetno retkim prilikama i iskljucivo uz pratnju italijanskih vojnika Kfora, manastirski zitelji - tridesetak monahinja i pet-šest prognanih Srba iz ovog kraja - nikuda se ne krecu.

Povremeni izlasci iz Patrijarsije svode se na posete manastiru Decani, srpskoj enklavi

Gorazdevac, udaljenoj sedam kilometara od Peci ili, kad bolest natera, italijanskim lekarima u gradu.

Pored strahovite psihicke torture koju prezivljavaju vec dve godine, manastirski zitelji svakodnevno su izloženi i fizickim pretnjama i psovkaama pomahnitalih Siptara koji prolaze pored manastira.

S puta koji vodi za Rugovsku klisuru i Crnu Goru, iznad samog manastira, i staze kojom se ide za poznato gradsko izletiste, Siptari cesto kamenuju manastir i njegovo stanovništvo, bez obzira na prisustvo Italijana.

"Nazivaju nas srpskim psima i svinjama, provociraju nas, govore da napustimo ovu svetinju, prete da ce nas poklati.

Javnost je tek nedavno, prilikom posete ruskog rezisera Nikite Mihalkova, kad je na kolima pronadjena poruka da ce nas poklati, saznala za nasa stradanja, a mi to dozivljavamo iz dana u dan - pricaju nam uplasene monahinje.

Kao vekovni simbol srpskog postojanja na ovim prostorima i ponos nase duhovnosti i kulture, Patrijarsija je oduvek bila trn u oku ekstremnim Siptarima. Sad koriste svaku priliku da nanesu sto vise zla. Telefon u manastirskom konaku se stalno prisluskuje, a iskljucenja su cesta.

Do sad su nekoliko puta prekidali vodu sa obliznjeg izvora kojom se napaja manastirski ribnjak. Pre nekoliko meseci uginulo je desetak tona kvalitetne bistriceke pastrmke. Slicno se dogodilo i s proslogodisnjom letinom, kad su zlikovci zapalili vise od 200 plastova sena na manastirskom metohu u Budisavcima kod Kline.

U blizini manastira, ispred italijanskog punkta, na raskrsnici puteva koji vode za hram i Rugovsku klisuru, Siptari su napravili pozamasnu deponiju smeca. U senci poratnih strahota, unutar geta, monahinje i izbeglice pokusavaju da, koliko je to moguće, redovno obavljaju svoje poslove. Kako

istice igumanija manastira majka Fefronija, posebno raduje i hrabri sto su pored vec ostarelih monahinja poslednje dve godine i tri mlade iskusenice.

Poslusanja (obaveze) monahinja odvijaju se po utvrdjenim manastirskim pravilima. Molitve su svakodnevne, ujutro i uvece, prema rasporedu sestre rade u manastiru, porti, kuhinji, trpezariji, ekonomiji... Zitelji hrama jedino ne oskudevaju u osnovnim zivotnim namirnicama.

Brigu o delicu manastirske zemlje vode ugledni domacini ovog kraja Radomir Pavlovic iz

Belog Polja i Vukoje Markovic iz Nakla, koji su posle egzodusa srpskog stanovništva s Kosmeta ostali u Patrijarsiji.

Manastir cesto posecuju stranci - pripadnici Kfora, Unmika i raznoraznih humanitarnih organizacija, svi, sem Srba koji su prognani.

UNISTAVAJU TRAGOVE SRPSKOG POSTOJANJA

Gotovo sva srpska imovina u Peci i Decanima zbrisana sa zemlje, a na njihovim lokacijama sad Siptari grade kuce i lokale.

Kratak boravak u Peckoj patrijarsiji iskoristili smo za posetu srpskim enklavama - selu Gorazdevac, udaljenom sedam kilometara od Peci i manastiru Visoki Decani.

U dogovoreno vreme, polazimo vozeci se u transporterima italijanskih vojnika. Scene naseg ulaska i izlaska iz oklopnih vozila bile su posebno interesantne, i na momente, tragikomicne. Oko nas se u svakom trenutku nalazilo desetak dobro naoruzanih Italijana koji su nas pratili, drzeci okolinu na nisanu snajperskih pusaka.

Iz manastira smo krenuli Patrijarsijskom ulicom, mimoilazeci spaljene srpske kuce.

"U ovoj ulici su od pamtiveka ziveli Srbi, Cak i za vreme petovekovne turske okupacije, seoba, ratova... Sad ih nema!", kao za sebe prica mitropolit Amfilohije.

Sva srpska imovina - kuce, stanovi, lokali, ali i tzv. drustvena i drzavna imovina u Peci potpuno je unistena. U pitanju su samo vrste stete - ili je demolirana i zapaljena ili do temelja unistena i cak zbrisana sa zemlje!

Samo mali deo okupirali su Siptari. Na pojedinim mestima u gradu, Siptari su uveliko uklonili ostatke srpske imovine, zelevi na taj nacin da potpuno sakriju tragove naseg postojanja. Da bi se potpuno osigurali, poceli su izgradnju kuca i drugih objekata.

Na prostoru gde je nekad bila popularna kafana "Malo korzo", na "Pesak", u centru grada, sad se nalazi veliki parking!

"Vlasnik", cujemo, sat parkiranja naplacuje jednu marku! Na mestu gde se nekad nalazilo tridesetak srpskih lokala,

takodje u centru grada, kod Doma kulture, napravljen je veliki travnjak. Isto je uradjeno i s mestom kod Vatrogasnog doma, gde je bilo desetak ducana, Ciste se i ostaci nekadasnje kasarne Vojske Jugoslavije, koja je potpuno srusena za vreme NATO agresije.

U opkoljenom srpskom selu Gorazdevac, jedinoj enklavi na prostoru Metohije, izuzimajuci manastire, mitropolit Amfilohije sluzio je svetu arhijerejsku liturgiju u crkvi Rozdestva Presvete Bogorodice. Dok je u prepunoj crkvi trajala sluzba Bozja, posetili smo seosko groblje na kome se nalazi najstarija crkva - brvnara u Srbiji, posvecena Svetom proroku Jeremiji, kad se slavi i seoska slava (14. maja).

Kraj ove svetinje, koju je u 16. veku podigao arhiepiskop Makarije Sokolovic, brat velikog turskog vezira Mehmeda Pase Sokolovica, nalazi se i nekoliko stoletnih hrastova - zapisa.

Brvnara je sagrađena od bukovog drveta i pokrivena je kamenim pločama - skriljcima.

Poput Pecke patrijarsije, Decana i drugih svetinja, i Gorazdevac je u potpunom okruženju siptarskih ekstremista. Posle egzodusa srpskog stanovništva s Kosmeta juna 1999. godine, ovo selo je postalo simbol srpskog otpora i postojanja u Metohiji. Trenutno ovde zivi oko 1.000 Srba. "Oko nas su sela Brezanik, Grabovac, Cuska, Plavljanje, Romune, Pocesce, Dobi Do, Lozane... iz kojih nam svakodnevno stizu poruke da se iselimo. Ucestale su i provokacije, kad prolaze kroz selo, krecuci se kucama, znaju da kolima nasrnu na nasu decu. Medjutim, mi smo reseni da izdrzimo po svaku cenu da ostanemo. Sad nas je malo ohrabrio dolazak novog svestenika, jereja Sase Krstica, a bez obzira na okruzenje i tezak zivot ovde su sve cesce svadbe. Za Mladence je bilo preko deset slavlja", pricaju nam zitelji.

Put do manastira Decani vodio nas je pored sela Rausic, Ljubenic, Streoc, Istinic... i drugih jakih uporista siptarskih terorista, gde su vodjene najzesce borbe. U jednom od najlepsih srpskih srednjovekovnih hramova, zaduzbini kralja Stefana Decanskog iz 1327. godine, zivi tridesetak monaha.

Zivot u ovoj svetinji, kako smo se uverili tokom kratkog boravka, slican je onom u Peckoj patrijarsiji. Okruzeni i odseceni od sveta, decanski monasi, stekli smo utisak, jedino malo lakse podnose nevolje koje su ih snasle.

Posle tri veka

OZIVELI DJURDJEVI STUPOVI

Puna tri veka je bio pust, razrusen, bez monaha, a zvona sa njegovih kupola nema. Ni nalik onome sto je bio u vreme velikog zupana Stefana Nemanje, odnosno svetog Simeona. Kada je 1171. godine veliki zupan sagrađio Djurdjeve Stupove bio je to jedan od najvećih i najznacajnijih manastira. O tome svedoci i njegov položaj. Podignut je na vrhu brda, na najdominantnijoj tacki u uzvoj i siroj oblasti Rasa (danasnjeg Novog Pazara).

Manastir su kasnije pomagali i drugi vladari. Tako je kralj Dragutin (u monastvu Teoktist) izgradio jos neke zgrade, a najvredniji deo iz njegovog vremena, koji je sacuvan i do danas, jeste trpezarija. Kada bude rekonstruisana bice to svojevrsan dogadjaj jer ce izgledati onako kako je izgledala u 13. veku.

Manastir je donekle obnavljan sedamdesetih godina, ali se tada o njemu jos razmisljalo samo kao o "spomeniku kulture". Pravom smislu svog postojanja manastir je poceo tek sada da se vracu. Po blagoslovu episkopa rasko-prizrenskog Artemija u toku je izgradnja konaka za monahe. Svoj novi zivot Djurdjevi Stupovi pocinju sa trojicom sabrace, sindjelom ocem Petrom koji je nastojatelj (pre toga iguman Sopocana), jeromonahom Gerasimom i monahom Vasilijem.

Konak, na kome su radovi dosta odmakli, gradi se prema idejnom resenju profesora arhitekture Jovana Neskovica.

Prema projektu ova zgrada bi trebalo da ima cetiri monaske kelije, ali je nedavno plan, na zahtev monaha, dopunjen te ce u njoj moci da se smeste sestorica monaha.

- Dugogodisnja velika zelja svih nas da Djurdjevi Stupovi ozive polako se ostvaruje. I to ne zahvaljujuci nama, vec pre svega vernima sirom zemlje, ali i mnogom nasim iseljenicima. Da bi manastir sto pre poceo da zivi osnovali smo Drustvo prijatelja Djurdjevih Stupova. U njemu su okupljeni ljudi najrazlicitijih zanimanja i znanja koji su spremni da pomognu - kaze u razgovoru otac Petar, nastojatelj Djurdjevih Stupova.

Znacajnu pomoc dali su nasi iseljenici koji zive u Australiji, ali je, do sada, ipak prikupljen tek jedan deo novca.

Zbog toga su se Drustvu prijatelja prikljucili mnogi istaknuti slikari, horovi, pojci, glumci... Oni ce, kako je to dogovoreno sa ocem Petrom, narednih meseci organizovati programe duhovnog sadrzaja sirom Srbije. Citav prilog bice namenjen ozivljavanju manastira. U obezbedjivanju sredstava za Djurdjeve Stupove ucestvuje znacajno i Ministarstvo za kulturu Republike Srbije.

- Zelja svih nas i ljudi okupljenih u Drustvu prijatelja jeste da se zvona na Djurdjevim Stupovima oglase na dan slave Svetog Georgija. Znacajno je to ne samo za ovaj manastir vec i za citav srpski narod u Rasu - kaze otac Petar.

PREPODOBNOU OCU JUSTINU

Tropar, glas 8.

Pravoslavija sladost, nektar premudrosti,

Oce Prepodobni,

Izlio si u srca vernih kao bogatstvo;

Zivotom svojim i ucenjem,

Pokazao se jesi ziva knjiga Duha,

Justine Bogomudri,

Moli Hrista Boga Logosa,

Da ologosi one koji Te postuju.

Kondak, glas 8.

Bogocovecno zivot svoj si ovrlnio,

Merilo svega imao si Bogocoveka,

Dostigao si njim visinu Bogoslovlja;

Sada Njime na svu vecnost nasladjujes se:

Daj nam blagodat Tvojim svetim molitvama

S verom klicucim': Raduj s' Oce Prepodobni!

Prepodobni Avva Justin

SRNA U IZGUBLJENOM RAJU (odlomci)

Srna sam. U vasiomi ja sam culo tuge. Davno - davno. Neko je proterao na zemlju sve sto je tuzno u svim svetovima i od toga salio moje srce . I otada ja sam culo tuge. Zivim time sto iz svih zivih bica i tvari sisem tugu. Po kap crne tuge spusti se u moje srce svako bice cim mu pristupim. I crna rosa tuge kao tanki potocij struji kroz moje vene. I tamo, u mome srcu, crna rosa tuge preradjuje se u bledu i plavicastu...

...Celo moje bice zahvatio je neki neugasivi pozar tuge. sve u meni tugom gori, ali nikako da sagori. I ja jadna samo jedno jesam: vecna zrtva paljenica na vasijskom zrtveniku tuge. A vasijski zrtvenik tuge je zemlja, siva i sumorna, bleda i sumracna planeta...

...U meni, ja jesam, ravno je sa: ja volim. Ljubavlju jesam ono sto jesam. Biti, postojati za mene je isto sto i voleti, ljubiti. I zar moze biti bica bez ljubavi? Za takvo bice ne zna moje srmino srce.

Ne vredjajte ljubav u meni. Jer vredjate moju jedinu besmrtnost i moju jedinu vecnost. A usto, moju jedinu besmrtnu i vecnu vrednost. Jer sta je vrednost, ako ne ono sto je besmrtno i vecno? A ja sam samo ljubavlju besmrtna i vecna. To mi je sve...

...Vise od svega sto se voli, volim - slobodu. Ona se sastoji u dobroti, u neznosti, u ljubavi. A zlo, a grubost, a mrznja, - to je ropstvo najgore vrste. Robujuci njima, robuje se smrti. A ima li od smrti strasnijega ropstva? U takvo ropstvo odvođe ljudi, ti izmisljaci i tvorci zla, grubosti i mrznje...

...Kada bih birala medju stvorenjima, pre bih izabrala tigra nego coveka, jer je manje krvozedan od coveka; pre bih izabrala lava nego coveka, jer je manje krvolocan od coveka; pre bih izabrala hijenu nego coveka, jer je manje odvratna od coveka; pre bih izabrala risa nego coveka, jer je manje ljut od coveka; pre bih izabrala zmiju nego coveka, jer je manje lukava od coveka; pre bih izabrala svako cudoviste nego coveka, jer je i najstrasnije cudoviste manje strasno od coveka... Jer je covek izmislio i stvorio: greh, smrt i pakao.

...Sa inteligencijom, bez dobrote i neznosti, covek je gotov djavo... Ka jednoj zelji dusa se propinje: da ne zivim ni u ovom ni u onom svetu kraj coveka koji je inteligentan a nema dobrote ni samilosne neznosti. Samo tako pristajem na besmrtnost i vecnost. Ako ne, unisti me. Boze, i pretvori u nebice!

U davna vremena pricale su bele srne: zemljom je prosao On: Sveblagi i Svemilostivi, i zemlju u raj pretvorio. Gde je stao, tu je raj nastao. Na sva bica i na svu tvar iz Njega se lila beskrajna dobrotu, i ljubav, i neznost i milost, i blagost, i mudrost. Po zemlji je hodio, i nebo na zemlju svodio. Zvali su ga Isus. O, mi smo u njemu videle da covek moze biti divan i prekrasan, samo kad je bezgresan. On je i nasom tugom tugovao i sa nama plakao zbog zala sto nam ljudi pocinise. Bio je sa nama, a protiv tvorevina ljudskih: greha, zla i smrti. Voleo je sva stvorenja nezno i samilosno; milovao ih nekom bozanskom setom; i branio od ljudskog greha, od ljudskog zla, od ljudske smrti. Bio je i zauvek ostao - Bog nas, Bog tuznih i ucveljenih stvorova, od najmanjih do najvećih. ...

Zato nasa ljubav sva hita ka Isusu sveblagom, svedobrom, svemilostivom, sveneznom. On je - Bog nas, i Besmrtnost nasa, i Vecnost nasa. Njegovo Evandjelje je vise nase nego ljudsko, jer je u nama vise Njegove dobrote, Njegove ljubavi, Njegove neznosti... On, o! blagosloven On u svima srcima i u svim nasim svetovima! On - Gospod i Bog nas! On - nasa slatka uteha u ovom gorkom svetu koji prolazi i nasa vecna radost u onom besmrtnom svetu koji nailazi...

Prepodobni Avva Justin

O UBISTVU (odlomci)

Ubiti coveka znaci: preseći, oteti mu vreme, dano mu od Boga, da svojim zemaljskim, vremenskim zivotom stekne zivot vecni. To jos znaci: posegnuti na najvrednosnije Bozije storenje u vidljivom svetu. U krajnjoj liniji, to znaci: posegnuti na samoga Boga, jer sve sto covek ima - od Boga mu je dato: i telo i dusa. U samoj stvari covek nije svoj, ne pripada sebi: „niste svoj“, nego Hristovi, nego Boziji: i dusa i telo dani su vam da budu zivi hram Boga zivoga: da Bog zivi i dela u njima i kroz njih, i na taj nacin ih osposobi za postignuce Bozanskog savrsenstva (sr. 1Kor. 6,19-20; 3,23; 4,7). Otuda jasna i odlucna zapovest Hrista Boga: „Budite savrseni kao sto je savrsen Otac vas nebeski - Bog“ (Mt. 5, 48). A otuda i ova najodlucnija zapovest: „Ne budite robovi ljudima“ (1 Kor.7,23): jer ste Boziji. Dobrovoljno sluzite Bogu, - to je vrhovna sloboda covekova: sloboda od greha, od smrti, od djavola. Samo tada, i samo tako, covek je pravi covek, potpun covek, bogoslican covek, i time istinski slobodan: slobodan besmrtnom, vecnom, svetom slobodom. A tu slobodu od greha, slobodu od smrti, slobodu od djavola moze dati i stvarno daje, samo Gospod Hristos, jedino ljudsko bice u covekanskom svetu bozanski jace od svakog greha, od svake smrti, od svakog djavola. A to znaci: od svakoga zla (sr. Jn. 8, 31-47). Otuda imperativna zapovest: „Stojte u slobodi kojom vas Hristos oslobodi“ (Gal. 5, 1).

Sa svih ovih razloga: ubiti coveka - greh je nad gresima, bezumlje nad bezumljima. I jos nesto: svako ubistvo u isto vreme je i samoubistvo, jer onaj koji ubija samim aktom ubistva vrsi samoubistvo: ubija dusa u sebi.

***

Najzeravicniji problem za savest ljudsku u svim vremenima: da li ubijati gresnika zbog greha?

Ovaj problem su od pamtiveka resavali i osnivaci religija, i filosofi, i naucnici, i umetnici, i mudraci i prostaci, - i svojim bezbrojnim odgovorima jos vise zamrsili kobni problem. Jedini koji je dao bozanski savrsen i covekanski realan odgovor jeste Bogocovek Gospod Hristos. Taj njegov odgovor nesumnjivo oznacava najrevolucionarniju novinu u covekanskom svetu i najsudbonosnoju vododelnicu u istoriji zemlje.

Taj odgovor glasi: ne ubijati gresnika zbog greha vec spasavati gresnika od greha; ne izjednacavati gresnika sa grehom, vec razlikovati gresnika od greha; voleti gresnika - mrzeti greh; osudjivati greh - milovati gresnika...

U Crkvi Hristovoj svi su lekovi duhovne prirode; njene kazne, takozvane epitimije, sve su duhovnog karaktera, sa jednim ciljem, sveciljem: da se gresnik izleci od greha. Zato u svetom registru njenih epitimija ne postoji smrtna kazna.

***

Papizam je u najvećoj meri, narocito na etickom planu, - jer je pre toga i na dogmatskom planu, - otpao od Hrista i ustao

protiv Hrista, kada je u Srednjem veku zaveo i ozakonio antievandjelski princip i praksu: ubijati gresnika zbog greha: spaljivati jeretike zbog jeresi, vracare zbog vradzbina, mislioce zbog izvesnih novih ideja - ad maiorem Dei gloriam...
...Ljudozderstvo je u prirodi neznabostva. Neznabozacki zrtvenici sirom Evrope dime se i puse i plamte, i svojim otrovnim vonjom truju duse i savesti ljudske.. I zbiva se nezapamcen pokolj dusa ljudskih, koji se turbulentnom dijalektikom svoje prirode nuzno izvija i u pokolj tela ljudskih. Sasvim je logicno i normalno sto povampireno neznabostvo pustos i Evropu i vuca je iz agonije u agoniju...

...Zbog ovakve neznabozacke antropologije covek je u Evropi prestao da bude najvisa zemaljska vrednost, vrhovno bozansko velicanstvo, sto on uvek jeste i vecito ostaje za Gospoda Hrista i Njegovu Pravoslavnu Crkvu.

NAPAD NA MONAHA

Kosovska Mitrovica, 02.04.2001.-Jedan monah prijavio je policijskoj stanici u severnom delu grada da su ga u nedelju napala dvojica Albanaca na putu prema manastiru Sokolica. Unmikova policija je saopstila da je jedan od napadaca blokirao put, a drugi je kamenovao automobil monaha.

NAPAD NA IGUMANIJU

BEOGRAD 03.04.2001.-(Tanjug) - U ponedeljak uvece je, uprkos pratnji i "zastiti" Kfora, u Peci napadnuta igumanija Pecke patrijarsije sa sestrinством, javio je Radio Svetigora.

Igumanija i monahinje su se vracale sa jedne sahrane iz Crne Gore i nisu povredjene, ali je kamenicama razlupan automobil u kome su se nalazile.

Vladika Artemije: NAJVECI ZLOCIN PREMA SRBIMA

Episkop rasko-prizrenski Artemije (Radosavljevic), predsednik SNV Kosova i Metohije, hapšenje Slobodana Milosevica ocenio je kao "sest meseci ocekivan zavrsetak 5. oktobra 2000. godine". On je izrazio zadovoljstvo sto ta vest nije bila "prvoaprilska sala, vec najstvarnija zbilja" i sto je sve proteklo bez zrtava, jer je "dosta krvi proliveno zbog Slobodana Milosevica".

- Oba datuma, i 5. oktobar 2000. i 1. april 2001. od velikog su znacaja za buducnost srpskog naroda, drzave Srbije i SRJ. Sadasnja optuznica protiv Milosevica samo je vrh ledenog brega. Nasem narodu je najprihvatljivije da se prvo razotkrije kriminalisticka priroda Milosevicevog rezima kako bi shvatio da on nije nikakav borac za slobodu srpskog naroda nego najobicniji pljackas. Posle toga lakse ce moci da prihvati dalje krivicu, zakljucno sa optuznicom za ratne zlocine - izjavio je za vladika Artemije i naglasio:

- Kada sam pre godinu i po dana trazio da Milosevic ode sa vlasti rekao sam da on treba da odgovara ne zato sto je izgubio ratove, nego zasto ih je zapocinjao. Ne samo za zlocine na Kosovu, nego i na teritoriji bivse Jugoslavije, i ne samo protiv drugih naroda, vec pre svega protiv srpskog naroda kome je naneo najvise zla.

Dokazi o postojanju

Osim sto je staniste preostalom srpskom zivlju, u hramu je smesten i veci broj dragocenosti. U crkvi Svetog Dimitrija, koju je oko 1320. godine podigao deseti srpski arhiepiskop Nikodim Prvi, nalazi se na stotine relikvija iz nekoliko desetina spaljenih i razorenih srpskih hramova sirom Kosova i Metohije. Kraj zivopisa koji je slikan sredinom 14. veka, gde se svojom lepotom posebno izdvajaju freske na kojima je prikazano Hristovo vaznesenje i njegovo oplakivanje, Bogorodicino Rodjenje i Uspenje i mnoge druge, su mnoge stare ikone i krstovi. Ovde su sabrane carske dveri, putiri, ciraci, krune, Biblije, kandila, starostavne knjige i drugi bogosluzbeni predmeti.

"Ova dva krsta su dokaz da je u Donjem Petricu postojala Srpska pravoslavna crkva koja je stradala od strane siptarskih terorista. Pored crkve posekli su dub star oko 150 godina, gde je bio zapis, misleci time da uniste srpski trag. Ako Bog da, crkva ce se obnoviti!", zapisano je pored pozlacenih krstova.

Oskrnjavljeno i groblje

Najstrasniji utisak na nas ostavilo je groblje u Peci, u naselju Belo polje, kraj magistralnog puta Pec-Decani. Nekoliko spomenika bilo je potpuno sruseno i oskrnavljeno, a duz ograde je bila velika deponija smeća.
